

QURILISH - MONTAJ ISHLARIDA GEODEZIK SIFAT NAZORATI

Bozorov Malik Maxmudovich

Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti

Bozorovmalik1984@gmail.com

Mirzayev Jonibek Oltiyevich

Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti

qmii-jonibek.mirzayev@mail.ru

Habibullayev Ma'murbek Ravshanbek o'g'li

Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti talabasi

Habibullayevmamurbek99@gmail.ru

Annotatsiya: Ushbu maqolada qurilish - mantaj ishlari olib borilayotgan hududlarda bajariladigan geodezik ishlar va ularning sifatini baholash haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: qurilish. montaj. geometrik shakl. konstruksiya. bino o'qi, ijro nazorati. stansiya.

Аннотация: В данной статье рассказывается о геодезических работах и оценке их качества на участках, где ведутся строительные и ремонтные работы.

Ключевые слова: строительство. сборка. геометрическая форма. строительство. ось здания, исполнительный орган управления. станция.

Abstract: This article talks about geodetic works and their quality assessment in the areas where construction and maintenance works are being carried out.

Keywords: construction. assembly. geometric shape. construction. building axis, executive control. station.

Qurilish-montaj ishlarini bajarish jarayonida texnik standartlar va dizayn ishlariga rioya qilish kerak. Qurilish – montaj ishlarini ijro etuvchi mutaxassislar sifat nazorati bo'yicha ishlar aniqlik, berilgan hajm, geometrik shakl va loyihaning xususiyatlariga muvofiqligiga masul. Geodezik ishlar me'yoriy-texnik hujjatlar talablariga muvofiq tuzilmalarni buzish, qurish va o'rnatishni ta'minlaydi, tayyor binoning ishlashi xavfsizligini va avariya xavfining yo'qligini tekshiradi.

Geodezik o'lash tashkilotlari konstruksiyalar, yig'ma elementlar o'rnatish sifati bo'yicha geodezik nazorat xizmatlarini taqdim etadi. Bunda mijoz ob'ektning to'g'ri konstruktiv holatida ekanligiga ishonch hosil qilishi va kerakli ekspertizalardan o'tkazilganligi to'g'risidagi xujjatlarni talab qilishi mumkin va bu xujjatlar qurilish jarayonida, tugagandan so'ng xulosa tuzish uchun nazorat ishlarida kerak bo'ladi.

Qurilish sifati uchun geodezik nazoratning maqsadlari

Qurilishning turli bosqichlarida ishlab chiqarish nazoratining asosiy maqsadi - montaj ishlarining har bir yangi siklining talab qilinadigan qurulish me'yorlari va qoidalariga muvofiq amalga oshirilayotganini tekshirish. Mutaxassislar qurilish ob'ektining konstruktiv qismlarining joylashuvi, muhandislik tarmoqlari loyihaga mos kelishiga ishonch hosil qilishlari kerak.

Qurilish maydonchasida o'tkaziladigan geodezik nazorat turlari:

- qurilish uchun geodezik baza yaratish bo'yicha ishlar;
- qurilish vaqtida hududni chegaralarini belgilashni amalga oshirish va binoning o'qlarini joyga o'tkazish;
- qurilish-montaj ishlarining to'g'riligini nazorat qilish va qurilishning har bir bosqichida strukturaning konstruktiv qismlarining joylashuviga muvofiqligini tekshirish;
- deformatsiya o'zgarishlari

uchun ob'ektning konstruktiv elementlarini ko'taruvchi poydevorlarni geotexnik tadqiqotlar;

➤ o'rnatishdan so'ng nihoyat o'rnatiladigan strukturaviy elementlarning rejalashtirilgan va balandlikda joylashishini ijro etuvchi tadqiqot, shuningdek yer osti kommunal xizmatlarini haqiqiy joylashtirishni tekshirish.

Qurilishni sifatli bajarish uchun ob'ektning balandli va planli holatini ijro etuvchi tadqiqotidan foydalaniladi va elementlarni o'rnatish binoning har bir yangi qavati uchun bosqichma-bosqich amalga oshiriladi. Nazorat ishlarini bajarish uchun geodezislar yuqori aniqlikdagi umumiy stansiyalar, nishonlar, o'qlar va parallel chiziqlar qat'iy belgilangan joyga o'rnatishlari kerak.

Ijro nazorati o'lchovlarining bosqichlari

Tadqiqotning birinchi bosqichida - yangi qurilish maydonchasi, magistral yoki muhandislik tarmoqlarini loyihalash uchun topografik tadqiqotlar olib boriladi. Joyda mavjud kommunikatsiya elementlarining joylashuvi qurilish maydonchasining

geodezik asosi, tashqi markalash sxemasi yoki kapital qurilish ob'ektlarining tayanch nuqtalari aniqlanadi.

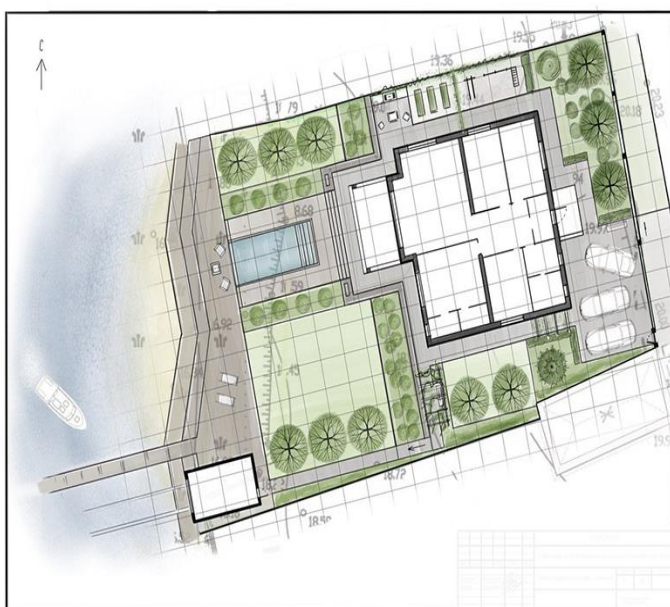

Ob'ektning geometrik shakli va parametrlarining to'g'riligini tekshirish uchun muhandislik kommunikatsiyalari va geodezik o'lchovlarning nazorat tekshiruv normativ qurilish ma'lumotlari va texnik hujjatlarda mavjud bo'lgan og'ish qiymatining 0,2 dan oshmaydigan xatosi bilan amalga oshirilishi mumkin.

Keyingi bosqichda - strukturaning yer usti qismini qurish, devorlarning vertikaligi va asoslarning gorizontol holatda ekanligi nazorat qilinadi. Qurilish sifatli va qo'llab-quvvatlovchi tuzilmalar orasidagi o'qlarning o'lchamlari tekshiriladi. Geodeziya monitoringidagi olingan qiymatlar, plandagi qiymatlar bilan mosligi nazorat qilib boriladi.

Nazorat natijalarini shakllantirish

Geodezik o'lchashlar sifatini tekshirishning barcha natijalari ish jurnalida qayd etib borish kerak. Ob'ektning strukturaviy elementlarini nazorat qilish natijalari olinadi, strukturaning ijro etuvchi sxemasini tuzib boriladi. Yer ostida joylashgan kommunikatsiyalar uchun - shkalasi ishchi sxemalar shkalasiga mos keladigan chizmalar tuziladi.

Qurilish ishlarini qabul qilishda, o'rnatilgan texnik hujjatlarni shakllantirishda nazorat so'rovi natijasida tuzilgan sxematik va chizma tasviridan foydalaniladi. Ijro etuvchi sxemalar yangi o'rnatilgan kommunikatsiyalar joylashuvining rejalashtirilgan va balandligi koordinatalarini aks ettirib boriladi.

Agar qurilish sifatini nazorat qilish jarayonida og'ishlar aniqlansa, ular ishchi chizmalarda ko'rsatiladi. Bu sabablarni bartaraf etish uchun

tahlil qilish va asosli qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Obektning barcha o'lchovlar natijalarini maxsus jurnallarda qayd etadi. Har bir bosqich uchun tomonlardan mas'ul mutaxassislar tayinlanadi. Odatda, geodezik bazani rivojlantirish, qurilayotgan binolarning deformatsiyasi buyurtmachining zimmasida, ammo qurilish-montaj ishlarining sifati pudratchi yoki subpudratchi tomonidan nazorat qilinishi kerak.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Авчиев Ш.К., Тошпўлатов С.А. «Инженерлик геодезияси» “Yosh kuch press matbuoti”, 2014й.
2. Avchiev SH. Amaliy geodeziya. Darslik. Voris – nashriyot, 2010.
3. Авчиев Ш.К., Тошпўлатов С.А. «Амалий геодезия» I - II-қисм, Тошкент, 2002.
4. Aylmer Johnson, Plan and geodetic surveying., CRC Press, 2014.
5. www.com